

EU – det rättsliga förfallet, överstaten och avdemokratiseringen

1. Lissabonfördraget, folkrätten och rättsligt förfall

Ett gällande fördrag betraktas som en folkrättslig överenskommelse. En ändring kräver ett godkännande av ett nytt, likalydande fördrag av samtliga medlemsländer enligt deras konstitutioner, för att det ska träda i kraft enligt folkrätten. I medlemsinformationerna 2009-10-15, 2009-11-12 och 2009-12-03 på vår hemsida visades, att detta krav inte är uppfyllt för Lissabonfördraget. Ändå skrev EU-kommissionen i Sverige i en annons för ett möte samma dag : ”Lissabonfördraget träder i kraft den 1 december.”

Lissabonfördraget utgörs av det s k reformfördraget som undertecknades i Lissabon den 13 december 2007. Tillhörande protokoll ska utgöra en integrerad del av fördraget. Av de 27 medlemsländerna ratificerade 25 Lissabonfördraget, men två, Irland och Tjeckien, gjorde inte så oavkortat, utan de fogade förbehåll, undantag i nya protokoll som också måste godkännas, ratificeras av övriga medlemsländer för att Lissabonfördraget med tillfogade protokoll ska träda i kraft enligt folkrätten. Enligt besluten på mötena den 18-19 juni och 29-30 oktober 2009 enades EU:s stats- och regeringschefer att de, vid tidpunkten för nästa anslutningsfördrags ingående och i enlighet med med deras respektive konstitutionella krav, ska låta protokollen åtfölja fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Alltså sköts ratifikationsprocessen upp, men det innebär, att EU:s nya grundlag inte träder i kraft förrän därefter och kan inte tillämpas tidigare enligt folkrätten. Något annat är oegentligt. Men EU-eliten ställde folkrätten åt sidan och satte Liassbonfördraget i verket den 1 december 2009.

Det smutsiga agerandet syftade till att undvika att engelsmännen skulle få möjlighet att ompröva Lissabonfördraget genom en folkomröstning som utlovats av Tories inför parlamentsvalet våren 2010, efter att Labour hade svikit sitt tidigare löfte. Det är inte bara ett rättsligt förfall utan också något djupt odemokratiskt. Godtycket vad gäller EU:s rättsliga praktik kan också nu utläsas av ett ledarstick: ”Med Lissabonfördraget fick EU inte bara en president och en utrikesminister. Det skulle också bli 18 nya Europaparlamentariker, varav två från Sverige. Socialdemokraten Jens Nilsson och Piratpartiets Amelia Andersdotter jublade. Men sedan har de fått vänta.

Ratificeringen av ett tilläggsprotokoll som måste till drar ut på tiden. Dessutom vill president Sarkozy handplocka Frankrikes två nya ledamöter. Han väljer en borgerlig och en socialist – trots att de Gröna står först i kön efter Europavalet 2009.

...

Att utse Herman Van Rompuy och Catherine Ashton gick fort. Men de folkvalda vår vänta.” DN 23/2 -10

2. Den danske statsministern inför rätta för Lissabonfördraget

”Högsta domstolen i Danmark har gett klartecken till att dra statsminister Lars Lökke Rasmussen (V) inför rätta för att folketinget i april 2008 fick godkänna EU:s Lissabonfördrag utan föregående folkomröstning. Tjugoåtta privatpersoner stämde Lökke Rasmussen för brott mot den danska grundlagen, enligt vilken det ska hållas folkomröstning i frågor om bland annat nationell suveränitet. TT-RITZAU, Köpenhamn” DN 12/1 -11

I Sverige liksom i Danmark hävdade EU-etablissemangen att det bara var fråga om ”visst

överförande av beslutanderätt” till EU i en mycket begränsad mening. I regeringens pressmeddelande den 13 december 2007, då Lissabonfördraget undertecknades, uppgavs t. o. m att en av de viktigaste punkterna i fördraget är ”Mer makt åt nationella parlament”, när det i själva verket är tvärtom att folken och de nationella parlamenten är de stora förlorarna av makt. Propagandan firade triumfer. I både Danmark och Sverige skulle folkomröstningar undvikas till varje pris. I Sverige fungerade ett politiskt-massmedialt komplex. Locket lades på debattinlägg med krav på folkomröstning.

I nästa avsnitt tecknas de större förändringarna som Lissabonfördraget innebär.

3. EU befäster makten genom Lissabonfördraget , konstitutionell privilegiering contra politisk demokrati

Lissabonfördraget handlar om mycket mer än ”överförande av viss beslutanderätt” till EU på det juridiska området för straffrätten och polissamarbetet – som det pratats om. De är mycket viktiga, eftersom bestämmelserna för frihetsberövande av medborgarna i ett land har hört till landets politiska kärnområden, men det finns fler förändringar som innebär att riksdagen och svenska folket förlorar makten i viktiga avseenden .

När Lissabonfördraget anförs och görs sidhänvisning till nedan avses : Sieps, ”Lissabonfördraget Konsoliderad version av EU:s fördrag. 11 december 2007. Artiklar, dvs ”paragrafer”, har anknytning till ”Fördraget om Europeiska unionen” (EU-fördraget, förkortat i samband med artikel till: EU) eller ”Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt” (tidigare EG-fördraget, nu förkortat till: EUF). För en mer komplett redovisning av bakomliggande artiklar, se på vår hemsida www.nejtill.eu.se/botkyrka : Kaj Lidén, ”Lissabonfördraget: Kritik av regeringens proposition 2007/08:168 Folkomrösta om EU:s nya grundlag! Riksdagens behandling ska ske i den ordning som gäller för stiftande av grundlag!”, Grödinge 2008-10-28.

Lissabonfördraget innebär, att pelarstrukturen överges och att EU:s beslutanderätt utvidgas till att i princip omfatta både EG-fördraget, som byter namn, och unionsfördraget och att EG-rätten, som var knuten till EG-fördraget, utsträcks till att gälla båda de utökade fördragen och bli unionsrätt med motsvarande utvidgning av EG-domstolens behörighet att fälla avgöranden med undantag för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (GUSP). Stadgan för de grundläggande rättigheterna blir rättsligt bindande utan att tillföra några nya rättigheter. EG-domstolen byter därför namn till Europeiska unionens domstol, ”EU-domstolen”. Unionsrätten tar över både svensk lag och grundlag. Inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken fattar EU:s institutioner beslut som är bindande för medlemsländerna. Den överstatliga karaktären förstärks genom inrättandet av befattningarna som ordförande/president och den höge representanten för utrikesfrågor och säkerhetspolitik (”utrikesministern”) och uppbyggnaden av en särskild utrikesförvaltning, en europeisk försvarsbyrå m m.

Gemenskapen baserad på EG-fördraget som juridisk person får också motsvarande utökat kompetensområde så att Europeiska unionen blir juridisk person. EU som juridisk person får en närmast gränslös internationell behörighet att utöver handelsområdet ingå internationella avtal bindande för både unionens institutioner och medlemsländerna enligt artikel 216 EUF , s137. Överstatligheten befästs genom att Europeiska rådet (EU:s stats- och regeringschefer) blir en EU-institution med uppgifter inom Lissabonfördraget enligt artiklarna 13, 15 och 18 EU, s 13f samt artiklarna 235 och 236 EUF, s 145f . Genom utökningen av tillämpningsområdet för den s k flexibilitetsklausulen på grund av dels utvidgningen av EG-rätten till unionsrätt, med givet undantag, och dels utökningen av antalet mål kan EU vidta åtgärder även om de nödvändiga

befogenheterna inte finns i fördragen enligt artikel 352 EUF, s 186f. ”Flexibilitetsklausulen är en sorts konstitutionell ‘carte blanche’, en konstitutionell gummiparagraf. Som kammarrätten i Stockholm påpekat: ‘Likväl framstår bestämmelsen redan i sin tidigare lydelse och än mer i sin lydelse enligt Lissabonfördraget som problematisk med hänsyn till frågan om var gränsen går för unionens kompetens.’” Lidén 2008, s 17 Det allvarliga är, att den överstatliga makten får fritt spelrum. Godtycket kan härska. Demokratiskt ansvarsutkrävande från folket omöjliggörs.

Över allt råder en konstitutionell privilegiering av politiskt innehåll i nyliberalismens spår av den fria rörligheten av varor, arbetstagare, tjänster och kapital genom fördragets bestämmelser och domstolens rättsutövning. En rad domar, Lavaldomen m fl, visar nämligen, att den fria rörligheten för varor, arbetstagare, tjänster och kapital har en överordnad betydelse framför våra fri- och rättigheter på arbetsmarknaden. ”Poängen med nyliberalismen är att den ekonomiska delen av frihetsbudskapet överskuggar den politiska. Lackmustestet är motståndet mot att löntagare sluter sig samman. För den politiska liberalismen innebär förekomsten av fackföreningar, att dessa fullt legitimt utnyttjar yttrande- och föreningsfriheten. Inom ramen för nyliberalismen, däremot, är toleransen mot fackföreningar ett tecken på att staten inte förmår att upprätthålla sitt maktmonopol (Nycander 2009: 365f.)” Se professor Sverker Gustavssons uppsats nedan, s 7.

Den fria rörligheten är utom räckhåll för väljarnas ansvarsutkrävande. Väljarna kan inte rösta bort Lavaldomen. Svensk lag och grundlag räckte inte – inte heller den svenska och danska regeringens uppfattning i Laval-målet att grundläggande fri- och rättigheter som stridsåtgärder på arbetsmarknaden var helt och hållet en fråga för nationell rätt.

Mot den konstitutionella privilegieringen av politiskt innehåll, nyliberalismen inspererad av Hayek, står minimalismen att den politiska friheten och demokratin har företräde framför alla läror och att konstitutionen ska vara fri från sådana. I uppsatsen ”Politisk och ekonomisk liberalism” i *Forskning över gränser* (= Skrifter utgivna av föreningen för filosofi och specialvetenskap, 17), Uppsala 2010 har professor Sverker Gustavsson gjort en historisk genomgång från 1900-talet och framåt av den författningpolitiska idéutvecklingen inom statsvetenskapen och samhället, där nyliberalismen vunnit insteg. ”Steg för steg blev nordiska minimalister medvetna om att den allmänna meningen höll på att förändras som en följd av nyliberalismen. Denna nygamla lära fick med tiden alltfler anhängare. Historiskt sammanhänge detta med att Ronald Reagan och Margret Thatcher kom till makten i Förenta Staterna och Storbritannien under åren kring 1980.

Därmed kom Hayeks lära att avlösa Polanyis teori om en socialt och politiskt inbäddad marknad, som hade präglat det allmänna politiska medvetandet under de trettio första åren efter andra världskriget. Den fria rörligheten för kapital, varor, tjänster och arbete borde konstitutionellt privilegieras. Så resonerade i växande i växande utsträckning de som genom fristående centralbanker, självständiga regleringsmyndigheter och medlemskap i Europeiska unionen önskade författningpolitiskt trygga den ekonomiska liberalismen. Rösträtten, yttrandefriheten och föreningsfriheten ansågs inte längre, med någon överdrift, ha någon annan uppgift än att legitimera vad som från saklig synpunkt var ’rätt’ sakpolitiskt innehåll. Väljarna växer inte med uppgiften på det sätt som minimalisterna förutsatte. Så började det allt oftare sägas.

På samma sätt som en gång i tiden hade postulerats av nyliberalismens gammalliberala föregångare under 1800-talet började uppgiften anses vara att med konstitutionella medel säkerställa att rösträtt, yttrandefrihet och föreningsfrihet fick minsta möjliga praktisk betydelse. Huvudsaken var marknaden. Den politiska tolkningen av liberalismen var enligt nyliberal uppfattning sekundär.”, s 5f.

Den bristande respekten hos EU-eliten för folkviljan är genomdrivandet av Lissabonfördraget exempel på. Lissabonfördraget är ju, som tidigare framgått på vår hemsida, inget annat än ett

kosmetiskt ändrat och ompaketerat konstitutionsförslag, som skulle ha fallit sedan de franska och holländska folken röstat Nej i folkomröstningarna den 29 maj resp. 2 juni 2005, eftersom enhällighet krävs för godkännande enligt folkkrätten. Men EU-eliten respekterar inte folkviljan när folken röstar ”fel”, vilket är helt odemokratiskt. Alla opinionsundersökningar i Storbritannien visade , att folket skulle rösta Nej i en folkomröstning om Lissabonfördraget som tidigare utlovats. Därför ställdes den in.

I nästa avsnitt redogörs för hur regeringen avser att tvångsmässigt etablera privat hemtjänst på bekostnad av den kommunala självstyrelsen. Nyliberalismen är inne i sin tvångsmässiga fas. Vidare redogörs för hur regeringen har beslutat att genom förhandsprövning för nya programtjänster i alla tre public service-bolagen, Sveriges Television, Sveriges Radio och Utbildningsradion, kringskära den grundlagsfästa yttrandefriheten genom en ny form av censurmyndighet, Myndigheten för radio och tv, där de privata mediebolagen blir remissinstanser.

4. Kommuner ska tvingas tillåta privat hemtjänst och yttrandefriheten kringskärs för public service genom förhandsprövning av nya programtjänster genom en ny form av censurmyndighet

Den 20 december 2010 presenterade socialminister Maria Larsson en rapport som är en genomgång av hur kommunerna gjort med regeringens stimulansbidrag för att utreda införandet av privata aktörer inom hemtjänst och äldreomsorg. ”Det är huvudsakligen borgerligt styrda kommuner som infört eller ska införa konkurrens i hemtjänsten, totalt 153 stycken enligt rapporten. ... Rapporten visar dock även på ett ganska stort motstånd mot reformen. 24 kommuner har fattat beslut om att inte införa den, 35 har ännu inte bestämt sig – och 78 har inte ens velat ta emot pengarna för att utreda frågan.” DN 20/12 -10. Skäl för att säga nej kan ha att göra med förlorat demokratiskt inflytande, kvalitet, minskade kommunala resurser, förlorade stordriftsfördelar osv.

”Storkommunerna Göteborg och Malmö hör till dem som nobbar konkurrens inom hemtjänsten.

- De som är emot har politiska skäl”, säger socialministern.

”**De motsträviga** kommunerna kommer att tas i upptuktelse.

- Vi kommer att ta en dust med dem från regeringens sida, från 2014 ska alla kommuner ha infört det här.” DN 20/12 -10

Det är fråga om ett upphävande av den kommunala självstyrelsen, som skyddas i regeringsformens första kapitel, första paragrafen. Nyliberalismen är inne i sin tvångsmässiga fas och i bakgrunden finns EU.

Dagens Nyheters ledarsida reagerade den 23 december 2010 under rubriken, ”Håll fingrarna i styr”: ”Om axplocken från vissa kommuner i rapporten speglar verkligheten finns skäl att fundera över alliansregeringens syn på kommunalt självbestämmande. De orter där varken de omsorgsbehövande eller politikerna vill ha ett koppel av utförare ska alltså knuffas i den riktningen – om Maria Larsson får som hon vill.

Man kan alltid diskutera hur stor staten ska vara och hur mycket den ska lägga sig i. Att en borgerlig, i huvudsak liberal, regering okänsligt trampar över kommungränsen är svårbegripligt.” DN 23/12 -10

Men klåfingrigheten har inga gränser. ”**Regeringen beslutade** på torsdagen (16/12 -10) att införa ett system med förhandsprövning för nya programtjänster i alla tre public service-bolagen – Sveriges Television, Sveriges Radio och Utbildningsradion. I klartext handlar det om en åtskillnad av public service och andra medieaktörer. Public service-bolagen ska inte syssla med sådana program och medietjänster som, enligt regeringen, förstör marknaden för de kommersiella kanalerna. När SVT har en ny programidé ska den anmälas till regeringen som låter tjänstemännen på den nya Myndigheten för radio och tv godkänna eller underkänna,” DN 17/12 – 10 Till saken

hör att de kommersiella medieföretagen får inflytande som remissinstanser.

”Anledningen till att införa förhandsprövning formulerar kulturministern Lena Adelsohn Liljeroth (M) så här i ett pressmedelände:

- Det är viktigt att hitta en balans mellan bolagens utvecklingsbehov och skyddet för övriga aktörer på mediemarknaden.”

Beträffande prövningsreglerna skriver DN bl. a. :”**Den svenska förhandsprövningen** har sin grund i ett meddelande från EU-kommissionen om statsstödsreglernas tillämpning på radio och tv i allmänhetens tjänst. Den svenska utformningen ligger nära kommissionens minimikrav.”

Att public servicebolagen-bolagen reagerar är inte konstigt. ”De tre högsta cheferna på SVT och SR menar att förhandsprövningen strider mot den svenska grundlagen. De menar att det främsta skyddet för ett oberoende public service ligger i den grundlagsfästa yttrandefriheten . När en innehållsprövning nu införs ligger den vid sidan om yttrandefrihetsgrundlagen.

Villkoren som styr public service-bolagens verksamhet utfärdas med stöd av radio- och tv-lagen som i sin tur är en lag som följer yttrandefrihetsgrundlagen. Den finns i det så kallade sändningstillståndet.

- Utifrån den lagstiftningen hade man inte kunnat utfärda de här reglerna. Nu lägger man dem i anslagsvillkoren. Min uppfattning är att det strider mot grundlagen, säger SR:s vd Mats Svegfors till DN.”

Mats Svegfors påpekar också, att remissförfarandet kan innebära att verksamhetsidéer stjäls från public service eller på annat sätt , t. ex. genom förskjutningar i tiden, hämmar kreativiteten inom public service. ” - Radio- och tv- myndigheten ska skicka ut vår verksamhetsidé på remiss till de kommersiella aktörerna på marknaden innan vi kan lansera tjänsten. Det kommer att dröja tre fyra månader innan vi får ett beslut. Under den tiden kan kommersiella aktörer rakt av ta vår idé och genomföra den. Det är förödande för en organisation som bygger på kreativitet, säger Mats Svegfors.” DN 17/12 -10

Regeringens beslut om förhandsprövning för nya programtjänster inom public servicebolagen innebär, att den grundlagsfästa yttrandefriheten kringskärs genom en ny form av censurmyndighet, Myndigheten för radio och tv. Den konstitutionella privilegieringen av ekonomiska intressen hos EU lyser igenom.

5. Avslutning

I tidigare avsnitt har redogjorts för det rättsliga förfallet i samband EU:s nya grundlag , Lissabonfördraget. Det finns all anledning för oss att hävda att folkrätten måste respekteras. Det är också angeläget att återkomma om de brott mot de egna fördragen som EU och medlemsländerna har begått i samband med eurokrisen.

Som också framgått är det mycket viktigt att slå vakt om den kommunala självstyrelsen, en av det svenska statsskickets grunder.

Det är fortsatt av största vikt att slå vakt om tryck- och yttrandefriheten, tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen. Skrota Myndigheten för radio och tv !

Kaj Lidén

ordf, Folkrörelsen Nej till EU - Botkyrka